

MRSA VE DİĞERLERİ – BUNLAR HAKKINDA BİL- MENİZ GEREKENLER

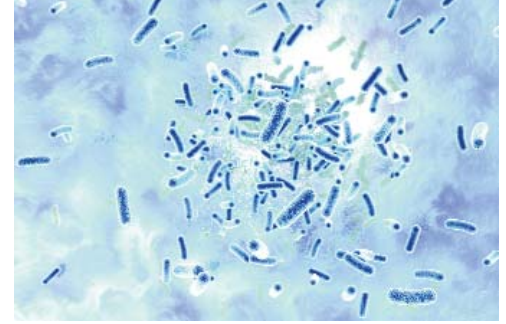

Foto: © rgpilch - Fotolia

SEVGİLİ OKURLAR,

Bakterilerin neden olduğu enfeksiyonlar genelde antibiyotiklerle iyi bir şekilde tedavi edilir. Ancak bazı bakteriler birçok antibiyotiğe karşı direnç gösterirler. Bu durumda *çoklu ilaç direncine sahip bakterilerden*, kısaca MDR'den bahsedilir. Bunların arasında en iyi bilineni kısaca MRSA olan *Metisilin dirençli Staphylococcus aureus*'tur. Birçok antibiyotik bu bakteride etkili olmaz. Son dönemlerde basında MRSA ve diğer çoklu ilaç direnci olan bakterilerin yarattığı tehlikeyle ilgili çok sayıda insanda huzursuzluğa neden olan haberler çıktı.

Bu bilgilendirme metni, çoklu ilaç direnci olan bakterilerin kimler için tehlikeli olabileceği ve kendinizi ve diğer insanları nasıl koruyabileceğinize dair bilgiler içerir.

Kısaca: Çoklu İlaç Dirençli Bakteriler

- Bakterilerin neden olduğu enfeksiyonlar genelde antibiyotiklerle iyi bir şekilde tedavi edilir.
- Ancak bazı bakteriler çok sayıda farklı antibiyotiğe karşı dirençlidirler. Buna çoklu ilaç direnci (MDR) denir. Bu durumda alışılagelmiş ilaçlar etki etmez.
- Sağlıklı insanlar için MDR ile temas genelde tehlikesizdir. Bu kişiler hastalanmazlar. Ancak bu bakterileri taşıyorlarsa onları başka insanlara bulaştırabilirler.
- Vücut direnci zayıf olanlar risk altındadır, özellikle de hastanede ya da bakım evlerinde kalanlar. MDR onlarda akciğerde ya da deride olduğu gibi enfeksiyonlara neden olabilir. Enfeksiyon geliştiğinde ise tedavisi zordur çünkü yalnızca az sayıda antibiyotik ona etki eder. Bu nedenle en kötü durumda enfeksiyonun seyri ölümcül olabilir.
- Enfeksiyonlardan korunmak için belli hijyen kurallarına dikkat etmelisiniz. Bakterilerin yayılmaması için düzenli bir şekilde ellerin yıkanması özellikle önemlidir.

► BAKTERİ BİR ENFEKSİYONA NASIL NEDEN OLUR?

Bakteriler hastalığa neden olan patojenler olarak bilinirler. Ancak onlar aynı zamanda sağlığımızı da korurlar. Çok sayıda bakteri ağız, burun ve bağırsak mukozası ve diğer organlarda olduğu gibi doğal bir şekilde cildimizin üzerinde yaşar. Birlikte koruyucu bir bariyer oluştururlar ve böylelikle hastalığa neden olan patojenlerin vücudumuza girmesini engellerler. Ancak vücut direnci zayıf olduğunda ya da deri veya mukozanın yaralanması sonucu hem yabancı hem vücuda ait patojenler vücudun içine girebilir ve bir enfeksiyona neden olabilirler. Sık görülen bakteri enfeksiyonları akciğer ve idrar yolları enfeksiyonu ile yara veya deri enfeksiyonlarıdır.

Bakteriler kan yoluyla vücuda yayıldığında kan zehirlenmesinden bahsedilir. En kötü durumda organlar işlevlerini kaybedebilir. Bu durum hayati tehlike yaratabilir. Bakteriyel enfeksiyonlarda antibiyotikler genelde etkili ilaçlardır. Bunlar bakterileri öldürür veya zayıflatırlar.

► ÇOKLU İLAÇ DİRENÇLİ BAKTERİLER NASIL OLUŞUR?

Bakteriler hızlı ve çok sayıda çoğalırlar. Bu çoğalma esnasında genleri öylesine değişebilir ki antibiyotiklere dirençli hale gelebilirler. Bu bakteriler antibiyotik ile tedavide ölmezler ve bu dirençlerini kalıtsal olarak diğer kuşaklarına aktarırlar. Bakterilerin birçok antibiyotiğe karşı dirençli olmasına *çoklu ilaç direnci* denir. Bu bakteriler esasen diğerlerinden daha tehlikeli değildir ve daha sık enfeksiyona neden olmazlar. Ancak bir enfeksiyon meydana geldiğinde tedavisi daha zordur çünkü sadece az sayıda antibiyotik etki eder. Laboratuvar testleriyle hangi antibiyotiklerin etkili olup olmadığı anlaşılır.

Çoklu ilaç direnci olan bakteriler özellikle antibiyotiklerin yanlış kullanımı sonucu ortaya çıkarlar; yani ya çok fazla, ya çok kısa süre ya da çok düşük dozajda kullanılmaları sonucu.

► MDR-ENFEKSİYONLARINDA RİSK FAKTÖRLERİ?

İyi bir vücut direncine sahip sağlıklı insanlar için çoklu ilaca dirençli bakteriler genelde zararsızdırlar. Yani bu bakterilerle temas edilmesi durumunda hastalanma riski çok azdır. Sağlıklı insanlar, kendileri hastalanmaksızın bakteri taşıyabilirler. Onlar genelde MDR bakterileri taşıdıklarını bilmezler. Sorun, bu bakterileri vücut direnci zayıf kişilere bulaştırmaları ile başlar. Bunlarda, tedavisi zor olan enfeksiyona yakalanma riski yüksektir. MDR'ye yakalanma riskini yükselten faktörler şunlardır:

- Son altı ay içinde hastanede yatmış olmak veya bir bakımevinde kalmak
- Daimi olarak bakıma muhtaç olmak
- Son altı ay içinde antibiyotik tedavisi görmüş olmak
- Deride açık, büyük, zor iyileşen yaralar
- Kateter takılması (örn. mesane kateteri)
- Vücut direncini zayıflatan hastalıkların varlığı; örneğin diyabet, hepatit, HIV
- Vücut direncini baskılayan ilaçlar almak

Risk, sağlıklı olan ancak MDR taşıyanlar için bir ameliyat söz konusu olduğunda doğar. MDR'ler ameliyat yarasının içine girip bir enfeksiyona neden olabilirler.

► MDR ENFEKSİYONLARI HANGİ SIKLIKTA GÖRÜLÜR?

MDR enfeksiyonları daha çok hastane ve bakımevlerinde yani çok sayıda hasta insanın bakıldığı kuruluşlarda görülürler. Özellikle hastanelerde risk taşıyan hastalar çoktur. Bu nedenle buralarda enfeksiyon riski en yüksek düzeydedir: Almanya'da yılda 500 bin insanda hastane enfeksiyonları gelişir ve bunlara genelde vücudun kendi bakterileri neden olur. Bunların 30 bini çoklu ilaç direnci olan bakterilerin neden olduğu enfeksiyonlardır. Dolayısıyla 100 hastane enfeksiyonundan 6'sı MDR'nin neden olduğu enfeksiyonlardır.

► DAHA FAZLA BİLGİ İÇİN

Kaynaklar, Yöntem ve İlave Linkler

Kullanılan tüm kaynakları, yöntem belgesini ve ilave linkleri aşağıdaki adreste bulabilirsiniz:

www.patienten-information.de/kurzinformationen/quellen-und-methodik/multiresistente-erreger

„Antibiyotikler“ ile ilgili hastalar için diğer kısa bilgileri aşağıdaki adreste bulabilirsiniz: www.patinfo.org

DOI: 10.6101/AZQ/000372

İçerikten sorumlu:

Ärztliches Zentrum für Qualität in der Medizin (ÄZQ)

Görevlendiren: Kassenärztliche Bundesvereinigung (KBV)

ve Bundesärztekammer (BÄK)

Telefax: 030 4005-2555

E-Postai: patienteninformation@azq.de

www.patinfo.org

www.azq.de

► SİZ NELER YAPABİLİRSİNİZ?

- Enfeksiyonlardan korunmanın en önemli yolu hastalığa neden olan bakterilerin yaygınlaşmamasıdır. Hijyen kurallarına uyulduğunda bu sağlanmış olur. Birçok bakteri el ile temasla yayılır. Dolayısıyla en önemlisi **ellerin düzenli ve iyi bir şekilde yıkanmasıdır**.
- Havlu, kese ve dış fırçası gibi hijyen ürünlerini sadece kendiniz kullanın.
- Yaşadığınız mekan temiz olmalıdır. Bunun için alışıldık temizlik maddeleri yeterlidir. Özel dezenfekte maddeleri, ancak bir yakınızdaki bulaşıcı bir hastalık görülmesi ya da bağışıklık sisteminde zayıflık olması durumunda gerekli olabilir. Doktorunuzla bu durumu görüşün.
- Bakterilerin çoğu 60 derecenin üzerindeki ısıya dayanıksızdır. Bulaşıklarınızı ve çamaşırlarınızı daha yüksek ısı derecesinde düzenli bir şekilde yıkayın.
- Siz sağlıklıysanız MDR taşıyıcılarıyla normal ilişki kurabilirsiniz. Onlarla kucaklaşmanız da mümkündür. Enfeksiyonun bulaşma ihtimali çok düşüktür. Ancak temasın ardından ellerinizi iyi bir şekilde yıkayın.
- Hastanede kalan MDR taşıyıcıları veya MDR hastalarının bakteriyi diğer hastalara bulaştırmaması için özel hijyen kurallarına uyulmak zorundadır. Bu konudaki personelin uyarılarını dikkate alın.
- Açık yaranız varsa ya da bağışıklık sisteminiz çok zayıflamışsa MDR taşıyıcıları veya MDR hastaları ile temas kurmayın.
- Doktorunuz antibiyotik verdiğinde bunu mutlaka onun tavsiye ettiği şekilde alın.
- MDR taşıyıcısı olup olmadığınıza dair genel bir inceleme gerekli değildir. Bu, MDR'li bir kişiyle temasta bulunmuş olsanız dahi gerekli değildir.
- Eğer ameliyat olma durumunuz varsa ve MDR risk faktörüne sahipseniz doktorunuzla bir MDR testi yaptırmanın faydalı olup olmayacağını önceden görüşün.

Samimi tavsiyelerle